

ANNUS II.

1910. IDIBUS SEPTEMBRIBUS.

NUMERUS 1.

Per.
Lat
020

Moderator ephemeridis compluribus sociis adiuvantibus STEPHANUS SZÉKELY DR. Budapestini, Ullói-út 71., ad quem epistulae et manuscripta mittantur.

Administrator ephemeridis ADALBERTUS DANCZER Budapestini, VIII., József-körút 48., ad quem pecuniae quaecunque dirigantur.

Prodit Budapestini Calendis et Idibus cuiusque mensis, excepto Iulio et Augusto. — Pretium annuae subscriptionis: 4 coronae, semestris 2 coronae, extra Hungariam annuae 5 coronae.

Franciscus Iosephus I.

Rex noster apostolicus vitae annum octogesimum praeterito mense explevit. Breve spatium pro vita populorum, grandissimum fere pro vita mortalium!...

In regia¹ Budensi caerimonia² depicta est, qua Francisco Iosepho sacra corona regia defertur. Nemo eorum, qui his sollempnibus ante annos tres et quadraginta interfuerent, superstes, praeter unum: regem ipsum.

Cum regnare coepisset, regna Habsburgica dilabi³ videbantur: Hungariam arma Russica pacaverunt, Gallia Cisalpina⁴ Venetiaque perdite sunt, clade vero Königgrätzianā domus regnatrix summo imperio Germaniae privata est. Sed nec vita privata regis nostri summis malis vacabat: frater et uxor, regina

nostra dilectissima, per vim ablati; et natus, — aeque ac Emericus, primi regis apostolici filius — regni heres mortem repentinam⁵ obiit... tot spes, tot gaudia unius diei hora una in adversa convertit.

At rex animo forti tolerabat omnes fortunae iniurias, quarum consolationem in religione officiisque perseverans⁶ quaesivit. Ob quam rem non solum a populis suis colitur et observatur, sed etiam ab omnibus populis principibusque orbis terrarum, qui cuncti illo die festo precari festinabant, ut crudelis⁷ ac viridi senectute incolumis vivet.

Nos autem supplicibus verbis oramus Deum, ut virtutibus traditis⁸ Francisci Iosephi I., regis nostri apostolici gloria patriae nostrae et novetur⁹ et augeatur!

¹ királyi vár ² szertartás
³ széthull ⁴ ma: Lombardia
⁵ erőszakos ⁶ kötelességteljesítés ⁷ friss ⁸ ösi ⁹ megújít.

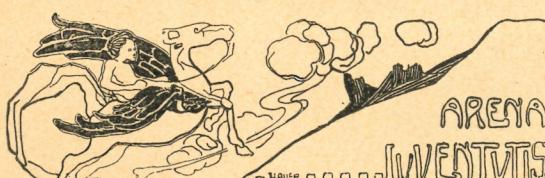
HYMNUS

e turbidis populi Hungarici saeculis. Compositus *Franciscus Kölcsay*. Latine reddidit *Iosephus Irsik*.

1. Auge¹ Deus Hungaros
Re,² iucunditate;
Dexterā tuere³ nos
Hoste conflictante.⁴
Saeclum da iucundius
Genti passae dura;
Praeterita luimus,⁵
Luimus futura.
2. Atavos⁶ induxeras
Karpatorum iugis,⁷
Per Te sedes prosperas
Nactus⁸ Almi sanguis;
Tisiae, Danubii
Qua volvuntur undae,
Fortis proliis Arpadi
Terrae sunt fecundae.
3. In agris Cumaniae
Spicas maturabas,
Vites Tokaj' nectare
Tu stillare dabas.
Superabant duce Te
Turcas nostra signa,⁹
Tristem¹⁰ Martem Mathiae
Gemuit Vienna.
4. Heu! sed nostris vitiis
Es incensus irā,
Fulminaque noxiis¹¹
Detonabas dira;
Nunc sagittas Mongolūm
Mittebas super nos,
Mox Turcarum subiugum
Nos agebas servos.¹²
7. Arx stetit, nunc rudera;
Gaudia flagrabant,
Fletus morsque misera
Coelos iam fatigant.
Ah! libertas non viret
Mortui cruento;
Lacrimoso serviet
Orphanus¹³ dolore...
5. Quotiens ferum genus
Ottomanum densis¹⁴
Nostris exercitibus
Exultavit caesis!
Quotiens et filius
In te vertit arma,
Patria, civilibus
Armis proliis urna!¹⁵
6. Latitat¹⁶ tuus bonus
Persecutus civis,
Exsors¹⁷ iam domi domus
Exturbatur antris.
Monte, valle deviat
Tristis desperatus;
Sanguinem pede vadat¹⁸
Flammis circumflatus.
8. Salva Deus Hungaros
Tot periculorum,
Dexterā tuere nos
In mari dolorum!
Saeclum da iucundius
Genti passae dura;
Praeterita luimus,
Luimus futura.

¹ gyarapít ²vagyon, «bőség» ³tuetur = véd ⁴összettűz ⁵ megbünhödik ⁶ös ⁷gerinc, «hérec» ⁸nanciscitur = nyer ⁹ zászló ¹⁰ szomorú, szomorító, bús

¹¹ a bünösökre (dativus) ¹² praedicativum ¹³ sürü ¹⁴ t. i. facta es ¹⁵ rejtőzik, búvik ¹⁶ hontalan ¹⁷ gázol ¹⁸ árva

De caupone et duobus pueris.

Paulus et Thomas, pueri urbani in silva ambulantes itinere deerraverunt.¹ Postquam diu frustra iter expedire² conati sunt, in cauponam ierunt, ubi pernoctarent.³

Caupo libentissime eis locum requiemque⁴ praebuit et in cubiculo⁵ parvo collocavit eos.

Media nocte colloquio excitati, auribus

clostello⁶ admotis audiverunt vocem caponis, qui uxori dixit: «Tu, Martha, feruefac⁷ aquam, quia illos duos urbanos mane iugulabo». ⁸

Pueri his auditis maxime perterriti sunt. Denique Thomas «Carissime Paule — inquit — viden,⁹ sunt re vera homines, qui carne humana vescuntur.¹⁰ Etiam in IUVENTUTE nostra id legi, ubi de Robinsonis rebus gestis agitur». ¹¹ Et decreverunt per fenestram effugere. Leniter¹² aperiunt fenestram et in cavaedium¹³ desiliunt. Sed vae, porta clausa: pueri aufugere nequeunt.

¹ eltéved ² eligazodik ³ meghál ⁴ éjszakai pihenő

⁵ szoba ⁶ kulcslyuk ⁷ feruefacit = forral ⁸ öl, leszür

⁹ videsne ¹⁰ táplálkozik ¹¹ szó van ¹² lassan ¹³ udvar

De Pompeis sepultis et erutis.¹

Quis vestrum ignorat fabulam Glauci, quam apud Bulwerum et fabulam Lygiae, quam apud Sienkiewiczum scriptam vidit! Quis non audivit de Pompeiorum interitu!

Urbs erat Campaniae, quae clade Vesuviana, ante duodeviginti saecula sepeliebatur. Quae autem clades urbem perdiderat, nobis utilitati est. Ex urbe enim eruta melius planiusque² cognoscimus vitam veterum Romanorum, quam ex multis voluminibus scriptorum. Et quid est homini eruditio iucundius, quam percipere vitam eorum, qui ante nos vixere, quorum nos — ut ita dicam — liberri discipulique sumus!

Quales sin' Pompei hodie, ex hac pictura

videtis, quā imago Pompeiorum ex obliqua visa³ exprimitur. Nondum urbs tota oculis

Expulerunt igitur porcos ex hara¹⁴ et ibi se occuluerunt.¹⁵ Bene mane venit caupo et pueri occulti trementes viderunt eum, cultrum exacutum¹⁶ manu tenentem ad haram venire, ubi constitit et loqui coepit: «Vos parvi urbani, venite foras,¹⁷ ultima vobis adest hora, nunc vos iugulabo».

Quanta fuit admiratio cauponis, cum pro duabus porcis pueros urbanos vidi, qui lacrimantes clementiam expetiverunt.¹⁸

Cum caupo ab admiratione animum recepisset,¹⁹ interrogavit pueros: «Cur reliquistis cubiculum, quod vobis dede-ram? Cur venistis in hoc sordidum suile?»²⁰

patet, quasi⁴ tertia pars adhuc abdita est. Sed ea, quae videri possunt, ab omni fere

parte perfectum aspectum vitae Romano-rum antiquorum praebent.

Utensilia⁵ domestica aliaque, quae moveri possunt, Neapolim transferuntur, ubi in Museo Publico spectari possunt, ita ut Pompeis, domibus vacuis⁶ visis oculi haud ita commoveantur, quam pro tantā famā exspectari possit. Sola domus, quae dicitur Vettiorum, integra⁷ relicta est, sicut e tot annorum sepulcro eruebatur!

Quam diligenter in eruendo agatur, altera pictura demonstrat. Quaeque enim gleba⁸ separatim inspicitur, cribratur⁹ et coribus¹⁰

¹ eruit kiás ² világosabban ³ madártávlathból
⁴ mintegy ⁵ szerek ⁶ üres ⁷ érintetlenül ⁸ rög
⁹ szítál ¹⁰ kosár

Pueri responderunt: «Legimus in IUVEN-TUTE, esse homines, qui carne humana vescantur. Et audivimus, cum dices uxori tuae: «Illos duos urbanos mane iugulabo». Itaque metu huc nos recepimus».¹⁵

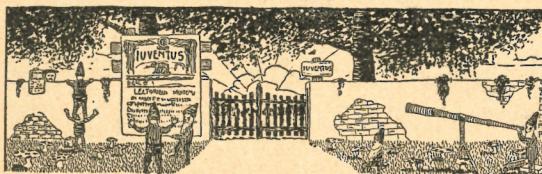
Caupo risu paene dissiliens²⁰ dixit: «O, vos parvi aselli! illi urbani sunt porci duo, quos in urbe emeram et nunc iugulare volo. Vos autem ite lavatum,²¹ quia sordidi²² estis. Alias²³ ne auscultate ab ostio!»²⁴

L. Heigli.

¹⁴ ól ¹⁵ elbujtató ¹⁶ éles kés ¹⁷ ki ¹⁸ kegyelmet kér ¹⁹ magához tért ²⁰ szétpukkadt ²¹ mosakodik (*supinum*) ²² piszkos ²³ máskor ²⁴ az ajtónál hall-gatózik.

aufertur, nec ulla res vilissima negligitur. Ita fit, ut ea, quae abhinc mille et octingentos annos in visceribus¹¹ terrae sepulta erant, proferantur nobisque pateant.¹²

¹¹ viscera, -um belek, belseje ¹² nyitva áll.

LECTORIBUS MINIMIS.

Petrus. Marcus. Iosephus.

Petrus: Heus, heus puer, nemo hic prodit? *Marcus*: Hic effringet fores.² Familiaris³ est, puto. O lepidum caput!⁴ Quid affers, mi Petre? *P.*: Me ipsum. *M.*: Nae,⁵ tu rem haud pretiosam attulisti. *P.*: Atqui⁶ carus sum patri meo. *M.*: Credo. Quisque suis parentibus carissimus est. *P.*: Ceterum Iosephus estne domi? *M.*: Incertus sum, sed visam.⁷ *P.*: Quin tu potius abi et roga ipsum, ut velit nunc esse domi. *M.*: Abi tu potius, sisque tibi ipsi Mercurius.⁸ *P.*: Heus Iosephe, *Lupus*, quod aiunt, *adest in fabula*. Nam de te sermo⁹ erat. In tempore advenis. Quare tam raro nos visis? *I.*: Volui quidem, hactenus¹⁰ non sinebant¹¹ negotia, ut te visserem. Non defuit voluntas, sed vetuit necessitas. *M.*: Accipimus tuam excusationem,¹² sed hac lege,¹³ ut posthac crebrius¹⁴ venias. *I.*: Ignoras¹⁵ tu proverbium¹⁶ illud: *Satis crebro visit, qui constanter amat?* *P.*: Pulchra verba, non nego. Sed nunc eamus; ostendam¹⁸ vobis locum, ubi nec nemus umbrosum,¹⁹ nec prata viridia,²⁰ nec fontes strepentes²¹ desiderabis.²² *M.*: Tu semper magna polliceris;²³ homo minime mutus²⁴ es. Quod tibi auribus diminutum est,²⁵ lingua pensat.²⁶ *I.*: Marcus noster in contumelias²⁷ aliorum semper ingeniosus²⁸ est. *P.*: Dum vos rixamini,²⁹ perit tempus. Ego nihil dico. Vestris oculis videbitis, verumne dixerim, an non.

¹ kijön ² betöri az ajtót ³ rokon, jóbarát ⁴ kedves fej, kedves fiú ⁵ valóban ⁶ mégis ⁷ viso, visere = megnéz ⁸ az éiek hírvívő istene, hirnök ⁹ beszél-

getés ¹⁰ eddigelé ¹¹ enged ¹² mentség ¹³ azzal a felltételel ¹⁴ creber = gyakori, crebrius = gyakrabban ¹⁵ nem ismer ¹⁶ példabeszéd ¹⁷ állhatatosan ¹⁸ mutat ¹⁹ árnyas liget ²⁰ zöld rétek ²¹ csobogó források ²² nélküöz ²³ igér ²⁴ néma ²⁵ hiányzik ²⁶ pótol ²⁷ kisebbítés, gyalázás ²⁸ tehetséges, találékony ²⁹ veszekszik.

Sententiae.

Este pares,¹ et ob² hoc concordes³ vivite;
nam vos

Et decor et ludus et amor sociavit⁴ et actas.

*

Fertilior⁵ seges⁶ est alienis semper in agris
Vicinumque pecus grandius uber⁷ habet.

*

Nulli inimicus ero, sed nec bis amicus
amicus,

Nam cuicunque semel, semper amicus ero.

*

Qui mala multa facit, patietur⁸ multa vicis-
sim⁹,

At mala qui patitur plurima, pauca facit.

¹ egyenlő ²-ért ³ concors egyetértő ⁴ társít, egyesít ⁵ termékeny ⁶ kalász ⁷ emlő ⁸ túrni fog ⁹ viszont.

In ultimo ephemeridis nostrae numero
verba fecimus de morte **Eduardi VII.**,
Britannorum regis. Nunc vobis
ob oculos ponimus effigiem re-
gis Georgii V., qui patri suo suc-
cedit.

Vix aliquot
hebdomades ef-
fluxerunt, cum
poetam nostrum
celeberrimum
Colomannum
Mikszáth, an-
num sexagesi-

mum celebrantem salutavimus. Nobiscum celebabant eum gentes eruditae, in quarum sermonem opera scriptoris celeberrimi conversa sunt. Paulo post sollemnia aderat luctus: Mikszáth noster mortuus est. Nobiscum lugent eruditi et lugent Camenae.¹

Certamen volandi,² quod mense Iunio Budapestini habebatur, undique terrarum³ aéronautas contraxit. *Paulhan, Rougier, Wagner, Farman, Illner, Latham, Frey, Moser* aliqui principes aëris⁴ convenerunt, ut urbi et orbi⁵ documenta darent, quam difficile esset regnum aëriū expugnare, quod mor-

tales inde a temporibus Daedali patris tam vehementer affectant.⁶ Extra aéronautas alii quoque car- pserunt⁷ aethera, inter quos etiam uxor archiducis

nostri Iosephi, quae cum aéronauta Warchalovsky sublime efferebatur.⁷ Cuius rei imaginem hic videtis.

Clades navigii subnatantis,⁸ cui nomen erat *Pluviose*, dolorem omnium hominum commovit. Hac navi Francogallicā viginti quinque nautae vitā privabantur. Populi enim non contenti instrumentis, quibus alter alterum terrā marique trucident, novissime aërem quoque temptant et sub aequora penetrant, ut naves hostium ab imo⁹ disiplodere possint. Ad hanc rem erat constructa etiam *Pluviose*, quae in freti Gallici¹⁰ portu Itio,¹¹ e profundo levata¹² videri potest.

Nicolaus, qui anni millesimi octingentesimi sexagesimi mensis Augusti die 26a principis nomine in terris Montis Nigri¹³ regnare cooperat, rex declaratus est. Ultimus erat in Europa regnantum, cui nomen regis deerat, postquam dominatoribus Rumeniae, Serbiae, Bulgariae hoc nomen antea impo- situm est.

Le Matin, ephemoris Parisiana praemium centum milium proposuit illi aéronautae, qui spatium octingentorum chilometrorum pervolare posset. Victor evasit *Leblanc*, qui iter aetherium¹⁴ duodecim horis transcurrit.

Bartholomaeus Székely annum agens septuagesimum quintum mortuus est. Paucos vestrum puto fore, qui sciant defunctum esse pictorem clarissimum, cuius opera per Hungariam divulgata sint. *Corpus Ludovici II. inventur, Dobozy cum uxore, Mulieres Agrienses, Pugna apud Mohács, aula regia Ladislai V., Emericus Thököly vale*¹⁶ dicit patriae etc. notiora¹⁷ sunt, quam ut copiosius¹⁸ de iis disserere¹⁹ opus sit.

Bruxellis,²⁰ ubi ex toto orbe terrarum visu digna palam proponebantur,²¹ incendium exortum est, quo magna pars rerum expositarum cum magno omnium eruditorum dolore²² delata est.

Britanni, Francogalli Italique maximum accep- perunt detrimen- tum, cuius pars societatibus, cau- tionem facienti- bus²³ praestatur.²⁴ Illo ipso die, quo incen- dium excitabatur, centum milia hominum adfuisse dicuntur, qui omnes salvi exierunt; igni absumptae sunt ferae, quae «Bruxellis Veteribus»²⁵ in vivario²⁶ custodiebantur. Terribilis erat rugitus²⁷ leonum, tigrium, leo- pardorum, qui liberari non poterant flam- misque necabantur. Ceterum quod rerum expositarum superest, de integro ad visen- dum patet.²⁸

¹ Múzsák ² repülőperseny ³ minden nemű ⁴ a léghősei ⁵ a minden ségnék ⁶ óhajtva óhajt ⁷ levegőbe száll ⁸ tenger alatt járó hajó ⁹ alulról ¹⁰ la Manche ¹¹ Calais ¹² kiemel ¹³ Montenegro ¹⁴ légi ¹⁵ Egri nők ¹⁶ búcsú ¹⁷ ismert ¹⁸ bőven ¹⁹ értekezik ²⁰ Brüsszel ²¹ világkiállítás volt⁵ ²² fájdalmára ²³ societas cautio- nem faciens biztosító társaság ²⁴ megtérít ²⁵ Os-Brüsszel ²⁶ menazséria ²⁷ ordítás ²⁸ nyitva áll.

Certamen inter Christianos et paganos. Pinxit B. Székely.

Josephus Maywald dr. quadraginta annos in Scholis Piis litteras Latinas et Graecas docebat. Docendi muneris decursus quadragenarius²⁸ cum splendore celebratus est. Omnium ordinum viri generosissimi clarissimique convenerunt, ut magistrum quondam²⁹ suum reverentia colerent³⁰ reverentiae-

doctissimo tradiderunt. Inter alios etiam **Ludovicus Katona** magister in litterarum universitate Budapestinensi doctissimus eum consulutavit.³³ Vix aliquot hebdomades³⁴ effluxere... hic sepultus, ille alter animo aegroto³⁵ iam non gaudet insigni,³⁶ quo a rege nunc decoratus est.

Inter monumenta, quae in honorem Francisci Iosephi I. octoginta annos nati instituebantur, memoratu dignissima sunt ea, quae ad venationem³⁷ pertinentia Viennae

palam ad spectandum exposita sunt. Quorum pars non mediocris ex patria nostra comportata est. Villae Hungaricae frontem³⁸ hic spectare potestis.

Quae e terris Austriae hereditariis³⁹ exponebantur, et elegantiae⁴⁰ et divitiarum documenta dant.

Duae calamitates sunt, quibus nuntiorum series finitur. Altera patriae, altera Austriae illata est. Imbris enim continua nonnullae partes Hungariae terribilem in modum inundabantur.⁴¹ Aquarum vi identidem⁴² maxime tentatae⁴³ sunt australes regiones regni eaeque⁴⁴ in comitatu Krassó-Szörény, ubi non solum arbores, pontes, domus animaliaque, verum etiam homines fluctibus

mergebantur. Ad summam inopiam redacti⁴⁵ sunt etiam incolae pagi Tömörkény (Csongrád), quia praeter domicilia et templum et scholam et victimum amiserunt. Qui iis auxilium ferre potest, ferat.

Bolsanum⁴⁶ est oppidum celebre Tyrolis, quo homines valitudinis causā⁴⁷ undique convenire solent. Deversorium⁴⁸ oppidi, quo multitudo hospitum recipiebantur, flamnis absumptum est. Quamquam detrimentum maximum dici potest incendium aedificii tam sumptuosi, Deo favente homines salvi exierunt.

²⁸ negyvenéves tanári jubileum ²⁹ egykor tiszteletéről biztosítja ³⁰ látható jel ³¹ domborművű ³² élénken üdvözöl ³³ a hétközével ³⁴ rendjel ³⁵ vadászati kiállítás ³⁶ homlokzat ³⁷ örökösek ³⁸ tartományok ³⁹ jóizlés ⁴⁰ eláraszt ⁴¹ ismételten ⁴² megrohan ⁴³ még pedig ⁴⁴ nyomorba jut ⁴⁵ Bozen ⁴⁶ gyógyulás végett ⁴⁷ szálló.

Robinson X.

Latine scripsit Stephanus Probus Dr. Solnensis.

Robinson psittacum¹ capit. Novas herbas arboresque inventit. Naviculam sibi fabricare studet. Vestigia² humana harenae impressa, Horrendae reliquiae epularum:³ ossa humana ambesa,⁴ capita abiecta.

Simulac Robinson ex morbo parumper convalluit,⁵ cogitare coepit, quodnam potissimum⁶ opus susciperet. Igne enim extincto⁷ nihil ei restabat, quam edere, dormire, desidiā⁸ tabescere.⁹ At cum inertiam vel ipsā morte deteriorem existimaret, naviculam sibi fabricare statuit, cuius ope continentem¹⁰ attingere tentaret.

Quodam mane longius discessit aptam arborrem quae siturus. In itinere varias herbas arboresque offendit,¹¹ quarum nec nomina nec usus sciebat. Prae ceteris maxime mirabatur frumentum hucusque¹² incognitum, cuius paniculae¹³ brachii crassitudine¹⁴ ducentenis et ultra granis¹⁵ oneratae adstabant. Erat zea¹⁶ seu triticum¹⁷ Turicum. Non dubitabat, quin, si ignem haberet, panem sibi inde confidere posset. Nihilominus nonnullas paniculas deceptas in peram demisit sperans, eas sibi quondam utilitati fore.

¹ papagály ² a nyom ³ lakoma ⁴ félíg lerágott ⁵ meggyógyul ⁶ elsősorban ⁷ abl. absol. ⁸ semmittevés ⁹ sorvad, pusztul ¹⁰ szárazföld ¹¹ lel ¹² addig ¹³ «cső» ¹⁴ vastagság ¹⁵ granum, szem ¹⁶ kukorica ¹⁷ búza

Denum invenit arborem ex parte cavam, quam ad naviculam fabricandam maxime idoneam iudicavit. Nec mora,¹⁸ pransus in umbra accingit se operi, omnium quae hucusque suscepserat, durissimo. Etenim trium fere horarum labore securi lapideā¹⁹ vix tantum cavum²⁰ excidere potuit, quo digitus capi²¹ posset.

Itaque brevi intellexit negotium se plurium annorum suscepisse. Neque tamen is eraū Robinson, qui difficultatibus compertis a propositis²² suis desisteret.²³ Quā de causā per totos annos insequentes maximam diei partem huic studio dicavit.²⁴ Reliquis diei partibus alimenta,²⁵ quae rursus plerumque ex cochleis,²⁶ fructibus, lacte constabant, conquirebat.

Vitam solitariam²⁷ incundiorem reddidit²⁸ psittacus captus, quem, cum nonnulla verba reddere docuissest, oblitus solitudinis, socium se nactum²⁹ esse finxit.³⁰ Ceterum per totos annos nihil ei memoratu dignum accidit. Quinto vitae solitariae anno totam insulam peragrare statuit. Timorem enim bestiarum rapacium³¹ ferorumque hominum, cum nulla vestigia² suspiciosa³² deprendisset, paullatim deposuerat.

Unam itaque ex lamis victu, qui quadriduo³³ sufficeret, oneravit et armis solitis instructus in viam se dedit. A litore, quantum fieri poterat,

non discedebat, quo facilius regionem sibi notare³⁴ domumque reverti posset. Primam noctem in arbore semisomnis³⁵ transegit. Postero die resumpsit iter propositum. At vix nonnullos passus processerat, cum quasi solo fixus³⁶ constitutus subito-

que timore adeo perterritus est, ut toto corpore contremiseret.³⁷

Vestigia humana eademque³⁸ recentia conspexit harenæ impressa. Homines feros adesse ratus revertitur et quam potuit celerrime fugere coepit. Spatiu ducentorum passuum nondum confecerat, cum in convalle quadam parvā rem multo magis horrendam conspexit. Focus erat in solo, circa quem ossa humana ambusta,³⁹ costae⁴⁰ femoraque⁴¹ ambesa atque capita abiecta iacebant.

Constitutus noster, quasi in statuam marmoream versus. Ubi vero ad se rediit, viribus collectis ita currere coepit, ut lama eum vix subsequi potuerit. Tenebrae iam ingruebant, cum vix habitaculum⁴² tandem attigit, ubi totam noctem sollicitus pervigilabat.⁴³

¹⁸ haladék nélkül ¹⁹ köbalta ²⁰ lyuk ²¹ befér
²² szándék ²³ eláll ²⁴ szentel ²⁵ eleség ²⁶ csiga

²⁷ egyedül való ²⁸ kellemesebbé tesz ²⁹ nanciscitur
kap ³⁰ képzelte, hogy ... ³¹ ragadozó ³² gyanus
³³ négy napra ³⁴ megjegyez ³⁵ félámosan ³⁶ földhöz
szegezve ³⁷ megremeg ³⁸ még pedig ³⁹ félig meg-
perzselt ⁴⁰ borda ⁴¹ comb ⁴² lakás ⁴³ átvirraszt.

SALSE DICTA

Quidam e caris ministris,¹ a Vespasiano imperatore, qui dicacitatem in deformibus lucris affectabat,² cuidam quasi fratri dispensationem³ petivit. Responso dilato⁴ ipsum candidatum⁵ ad se vocavit et exactā⁶ pecuniā, quantum is cum suffragatore⁷ pepigerat,⁸ sine mora ordinavit.⁹ Interpellanti¹⁰ mox ministro «Alium tibi — ait — quaere fratrem, hic, quem tuum putas, meus est».

Idem imperator in itinere quodam suspicatus est¹¹ mulionem¹² ad calciandas¹³ mulas¹⁴ desiluisse, ut litigatori¹⁵ cuidam moram¹⁶ praekeret sui adeundi.¹⁷ Interrogavit igitur mulionem, quanti calciasset¹⁸ et pactus est¹⁹ lucri partem.

C. Ferenczy.

Cum legati cuiusdam oppidi²⁰ nuntiarent ei publice²¹ non mediocris summae²² statuam colosseam²³ decretam²⁴ esse, iussit vel continuo²⁵ ponere et cavam manum²⁶ ostentans ad basim²⁷ paratam dicens.

L. Liber.

¹ udvari ember ² élcelődését piszkos pénzügyi műveleteinél alkalmazta ³ pénzügyi főhivatal ⁴ elhalaszt ⁵ jelölt ⁶ fölvesz ⁷ pártfogó ⁸ kiköt ⁹ ki-nevez ¹⁰ tudakozódik ¹¹ gyanit ¹² kocsis ¹³ patkol ¹⁴ öszvér ¹⁵ ügYES-bajos ember ¹⁶ idő ¹⁷ eleje járul ¹⁸ mennyit kapott a patkolásért ¹⁹ lefoglalt ²⁰ város ²¹ közkölöségen ²² nagyon költséges ²³ nagyarányú ²⁴ elhatároz ²⁵ akár rögtön ²⁶ tenyér ²⁷ talapzat.

I.

Sit vox nulla mihi, vel nulla sit ala licebit,¹
Persono² et immensas pervolo ubique
plagas.³

¹ licebit = licet = ámbár ² beharsog ³ vidék

II.

Findere⁴ me nulli possunt, praecidere⁵ multi;
Sed sum versicolor,⁶ canus⁷ quandoque⁸
futurus.

III.

Fit⁹ minus, adicias si quid; si Dempseris illi,
Augetur; crescit diminuendo magis.

IV.

Duae urbes inter se 684 chilometra distant, e quibus duo viatores exeuntes occurruunt sibi die duodecima, conficitque alter quotidie tribus chilometris plus, quam alter. Quot chilometra conficit uterque singulis diebus?

St. Kádár.

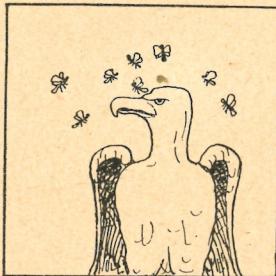
V.

Pater sexagenarius¹⁰ habet filium sex annos natum; est ergo decies senior filio. Post quot annos erit pater ter senior filio? I. Péter.

⁴ hasít ⁵ levág
⁶ sokszínű ⁷ szürke
⁸ néha ⁹ minus fit, si
quid adicias; augetur,
si illi Dempseris (elvez)

VI.

Aenigma imaginibus expressum.

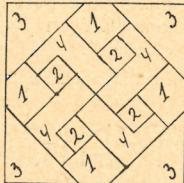
10 hatvanéves.

Solutiones aenigmatum numeri X.
anni I.

I. 22+14. II. 18, 14; Quintus perdidit 20 coronas.
III.

VI.

IV. Post 22
annos.

V. 27 viri, 21
feminae.

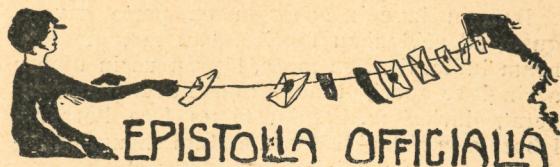
1	15	14	4
12	6	7	9
8	10	11	5
13	3	2	16

VII. Sepulchrum.

VIII. Liber, ignis, baculum, Europa, navis, tigris, epistula, rosa, horologium,¹ ovis, mensa, Italia, nux, effigies, sol, quadratum, umbella,² orbis,³ digitus, vitis,⁴ oculus, libra,⁵ uva, novacula,⁶ tabula, culter,⁷ rota, ensis,⁸ domus, ureus,⁹ nasus, turris. = Libenter homines, quod voluunt, credunt.

Nomina eorum, qui aenigmata solverunt, numero sequenti tradentur.

¹ óra ² ernyő ³ kerék ⁴ szőlőtő ⁵ mérleg ⁶ bo-
rotva ⁷ kés ⁸ kard ⁹ korsó.

Lectoribus nostris. Anno scholastico ineunte vos omnes quam optime valere iubeo, ut viribus et corporis et animi refectis labori novo incumbere possitis.

Beati vos, gaudium parentum, spes patriae, qui rursus laborem capessere potestis. Ter miseri afflictique parentes, qui filium ex improviso amiserunt.

Colomanus Merzula disc. V. classis erat gymnasii

Budapestinensis ad Viam Stephanii, ubi amorem magistrorum nec non condiscipulorum diligentia, modestia, probitate summo opere² sibi conciliavit.³ Vix annum vitae decimum quintum excescit et iam columen⁴ parentum inopum erat, quos pecuniā, docendo quaesitā adiuvabat. IUVENTUS quoque, quam studiosissime legebat, luget puerum lepidum, qui calamitate⁵ viae ferratae periit.

Gaudemus, quod praeter nuntios tristes, iucundiores quoque tradere possumus. IUVENTUTIS enim nostra fama etiam in exteris terras pervulgata est.⁶ Novissime⁷ scholarum mediarium per Francogalliam praefectus⁸ nobis litteras misit, quarum sententia⁹ haec fere erat:

«Iam in itinere meo Budapestinensi IUVENTUS mihi instrumentum iucundum pueros docendi videbatur; posthac magis etiam adductus sum, ut hoc crederem, ideoque pretium triginta exemplarum pro nostris scholis secundariis repraesentabo... etc.... Parisiis VIII. Cal. Iun. Julius Gautier scholarum mediarium per Francogalliam praefectus.»

Aliae quoque litterae argumento iucundo nobis traditae sunt ex urbe Fenniae,¹⁰ Pori (Björneborg), quibus Magnus Colerus, vir doctissimus IUVENTUTEM lectoribus minimis maximisque magnopere placuisse affirmat.

Laudaria laudatis viris summo honori nobis ducimus.

Qui «vocabula externa» conscribunt, in ordinem¹¹ ea digerant! — Quascunque epistolas nobis mittitis, in altera tantum pagina¹² schedae scribite! — Alföldy. Difficiliora mittas! — I. Gibás. Pars edetur. — Arth. Aliiquid boni inest. — F. Boskó, N. Zöldy, Eug. Maros. Accepi vestra. Gratias!

Hic anni secundi, numerus I. quem accipitis, simplex est; pro Calendarum Septembrum numero Id. Dec. numerus duplex vobis mittetur.

¹ fölvesz ² a legnagyobb mértékbén ³ megszerez
⁴ támasz ⁵ szerencsétlenség ⁶ elterjed ⁷ újabban
⁸ francia középiskolák vezetője ⁹ tartalom ¹⁰ finn
¹¹ abc-rendbe ¹² csak az egyik lapra (oldalra).

Sumptibus moderatorum ephemeridis: Magyar Középiskola.

